

TSBKTT

11000275

01402

Một Triệu

CÂU HỎI VÌ SAO?

Nhiều tác giả
Người dịch: Văn Anh

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

Một Triệu

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

CÔN TRÙNG LÀ GÌ?

Ruồi, ong, bướm và kiến là những con côn trùng đầy bé ạ. Bé biết không, côn trùng chính là loài sinh vật có số lượng nhiều nhất trên Trái Đất đây.

Đôi mắt chiếm phần lớn diện tích của đầu.

Trứng

Ấu trùng

Đôi râu

Tất cả các loài côn trùng đều có 6 chân.

Nhiều loài bọ rùa có 4 cánh, trong đó có 2 cánh cứng.

Bọ rùa

Mạng lưới các gân cánh giúp đôi cánh của bọ rùa cứng khỏe.

Bướm lấy mật hoa bằng chiếc vòi hoặc mũi dài của mình.

SÂU BƯỚM BIẾN THÀNH CON GÌ?

Sâu bướm dệt kén và hóa nhộng. Sau đó nhộng phát triển thành bướm.

Trứng

Nhộng

LOÀI CÔN TRÙNG NÀO TẠO RA MẬT?

Ong lấy mật hoa từ hoa và làm thành mật ong.

Ong nghệ có thân hình to và nhiều lông.

Rệp cây

KIỆN XÂY TỔ TỪ CÁI GÌ?

Kiến xây tổ bằng những cành cây con, lá cỏ và lá kim.

LOÀI CÔN TRÙNG NÀO BẢO VỆ THỰC VẬT KHỎI NHỮNG CON RỆP CÂY CÓ HẠI?

Bọ nũa ăn các loài rệp cây gây hại cho các loài thực vật.

Kiến nói chuyện với nhau bằng một ngôn ngữ đặc biệt.

Chuồn chuồn là động vật ăn thịt.

NHỮNG LOÀI CÔN TRÙNG NÀO CÓ THỂ BƯỚC ĐI TRÊN MẶT NƯỚC?

Nhện nước có thể bước đi khéo léo trên mặt nước như đang đi trên mặt đất vậy.

Bọ lặn

Muỗi nở ra trong nước.

Châu chấu voi tạo ra tiếng ồn lớn bằng đôi cánh của mình.

CÁ LÀ ĐỘNG VẬT NHƯ THỂ NÀO?

Cá là động vật sống dưới nước và thở bằng mang.

Vây đuôi giúp cá di chuyển về phía trước.

Vây bụng giúp cá chuyển hướng và dừng lại.

Vây lưng giúp cá giữ thăng bằng.

Cá con

Trứng

Bong bóng giúp cá có thể lơ lửng ở một độ sâu nhất định mà không cần bơi.

Vây hậu môn giúp cá chuyển hướng.

Cá hề

Mang cá

Mang giúp cá thở được.

Sứa có hình dáng giống một chiếc ô.

Cá ngựa hơi thẳng.

CÁ ĐUÔI ĐIỆN BẢO VỆ MÌNH KHỎI KẼ THÙ BẰNG CÁCH NÀO?

Bé biết không, cá đuối có thể giết chết kẻ tấn công bằng cách sử dụng dòng điện của mình.

Hải quỳ

Sao biển

LOÀI CÁ NÀO CÓ THỂ BAY ĐƯỢC?

Cá chuồn thường nhảy lên khỏi mặt nước và lao vút lên không trung, mở rộng vây của mình trông như những đôi cánh.

TẠI SAO CÁ MẬP KHÔNG BAO GIỜ NGỪNG BƠI?

Nếu cá mập ngưng bơi, chúng sẽ bị chìm đáy biển ạ. Vì chúng không có bong bóng.

LOÀI CÁ NÀO BƠI NHANH NHẤT?

Cá cờ là loài cá bơi nhanh nhất thế giới. Chúng có thể bơi nhanh ngang với một chiếc thuyền đua đầy bể ạ.

Cá mập đầu búa cũng là một loài cá mập.

Cá ép thường gắn chặt cơ thể mình vào những động vật biển khác và bơi lội cùng với chúng.

Cá bơn chỉ bơi nghiêng về một bên.

TẠI SAO CÁ VẮY CHÂN LẠI CÓ MỘT "CHIẾC ĐÈN LỎNG"?

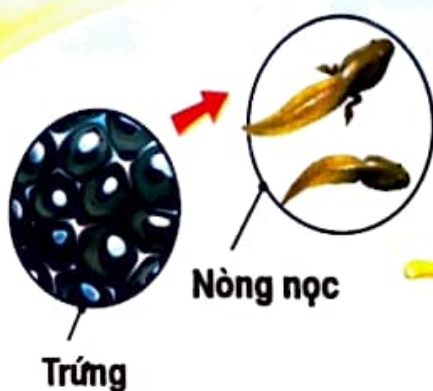
Cá vẩy chân nhử mồi bằng ánh sáng phát ra từ "chiếc đèn lồng" của mình đấy, bé có biết không nhỉ?

ĐỘNG VẬT LƯƠNG CƯ LÀ ĐỘNG VẬT NHƯ THỂ NÀO?

Động vật lưỡng cư là những động vật sống được cả trên cạn và dưới nước.

Ếch

Da trần nhiều mụn nhỏ của ếch phủ nhiều chất nhầy.

Đầu lưỡi của ếch rất dính và khỏe.

Màng da ở chân giúp ếch có thể bơi được.

TẠI SAO ẾCH LẠI KÊU ỘP ỘP?

Loài ếch có một chiếc túi nhỏ phình ra giúp chúng kêu ộp ộp rất to đấy!

TẠI SAO KỶ NHÔNG LỬA CẦN CÓ NHỮNG Đốm SÁNG MÀU VÀNG TRÊN CƠ THỂ?

Bé nhớ nhé, những đốm sáng màu vàng này sẽ giúp kỷ nhông xua đuổi kẻ thù đấy.

Màu sắc trên da của loài nhông cát có thể thay đổi liên tục.

CHIM LÀ ĐỘNG VẬT NHƯ THỂ NÀO?

Chim là loài động vật biết bay. Chúng có một chiếc mỏ và một đôi cánh.

Vẹt

Bộ xương rất nhẹ và lớp lông vũ giúp loài chim có thể bay được.

Các sợi lông tơ có móc kết lại với nhau.

Trứng Chim non

Mỗi chân của chim có bốn bộ móng vuốt.

Vẹt có bộ vuốt và cái mỏ rất khỏe.

Chim tu căng có một chiếc mỏ to nhưng nhẹ.

Chim tu căng

Chim ruồi

LOÀI CHIM NÀO NHỎ NHẤT?

Chim ruồi là loài chim nhỏ nhất đấy bé ạ. Nó chỉ nhỏ bằng một con ong nghệ thôi.

LOÀI CHIM NÀO CHẠY NHANH?

Bé nhớ nhé, đà điểu có thể chạy rất nhanh, nhưng lại không thể bay được. Đà điểu cũng là loài chim lớn nhất đấy!

Chim hồng hạc có lông vũ màu hồng vì chúng ăn những động vật phù du màu đỏ.

LOÀI CHIM NÀO CÓ SÁI CÁNH RỘNG NHẤT?

Hải âu lớn có sải cánh rộng nhất nên chúng có thể bay mà không biết mệt đấy bé ạ.

LOÀI CHIM NÀO CÓ CHÂN CHÈO THAY VÌ ĐÔI CÁNH?

Chim cánh cụt không có cánh nhưng lại có chân chèo đấy bé ạ. Vì thế, chúng không biết bay nhưng có thể bơi và lặn rất giỏi.

Đại bàng đầu trắng quặp chặt con mồi bằng bộ vuốt hình móc câu sắc nhọn của mình đấy bé ạ!

TẠI SAO BỎ NÔNG LẠI CẢN MỘT CHIẾC TÚI BỀN DƯỚI MỎ CỦA MÌNH?

À, vì bỏ nông muốn đựng những chú cá bắt được vào chiếc túi lớn phía dưới mỏ của mình đấy.

Đối với chim cánh cụt hoàng đế, thì chim bố sẽ làm nhiệm vụ ấp trứng.

ĐỘNG VẬT CÓ VÚ LÀ ĐỘNG VẬT NHƯ THẾ NÀO?

Động vật có vú là những động vật nuôi con bằng sữa.

Bộ não của động vật có vú lớn hơn so với bộ não của các loài động vật khác.

Gấu trúc

Nhiều loài động vật có vú có bộ lông dày trên cơ thể chúng.

Động vật có vú đẻ con.

Phôi thai

LOÀI ĐỘNG VẬT CÓ VÚ NÀO BIẾT BAY?

Đơi có thể bay như chim nhờ đôi cánh dẻo dai đầy bé ẹ.

TẠI SAO VOI LẠI CẦN CÓ VÒI?

À, voi cần có vòi để nhổ cỏ, hái quả và phun nước tắm cho mình mỗi khi trời nóng đây bé ạ!

Voi là loài động vật trên cạn lớn nhất trên Trái Đất.

Khi có thể nhảy rất giỏi từ cây này sang cây khác. Chúng bám chặt các nhánh cây bằng bốn chi của mình.

**LOÀI ĐỘNG VẬT
NÀO CAO NHẤT?**

Hươu cao cổ chính là động vật cao nhất thế giới. Chúng thậm chí có thể thò đầu vào cửa sổ trên tầng hai nửa đây bé ạ!

Mỗi chú ngựa vằn đều có một kiểu sọc đen trắng đặc trưng riêng. Không chú nào hoàn toàn giống chú nào.

**ĐỘNG VẬT NÀO
CHẠY NHANH NHẤT?**

Báo Gê-pa là loài động vật chạy nhanh nhất. Chúng có thể chạy nhanh hơn cả một chiếc ô tô đấy!

**ĐỘNG VẬT NÀO
CÓ TÚI TRƯỚC
BỤNG?**

Chuột túi có một chiếc túi phía trước bụng để đựng chuột túi con đấy bé ạ.

NHỮNG LOÀI ĐỘNG VẬT CÓ VÚ NÀO SỐNG Ở BIỂN?

Cá voi, cá heo, hải cẩu và moóc là những động vật có vú sống và săn mồi dưới biển.

Động vật có vú sống ở biển thở bằng **phổi** chứ không phải bằng mang như cá đầu bé ạ.

Phần lớn động vật có vú sống ở biển đều không có lông trên cơ thể.

ĐỘNG VẬT NÀO CÓ THỂ CỨU NGƯỜI KHỎI CHẾT ĐUỐI

Cá heo thường cứu người khỏi chết đuối ở biển đấy bé ạ, bé có thích cá heo không nhỉ?

Phổi

Cá heo

Chân chèo
giúp cá heo
bơi rất nhanh

Sư tử biển

CÁ HEO LƯNG ĐEN LÀ LOÀI ĐỘNG VẬT NHƯ THẾ NÀO?

Cá heo lưng đen là loài động vật ăn thịt, có màu đen và trắng.

LIỆU CÓ VOI BIỂN KHÔNG NHÌ?

Voi biển là loài động vật biển lớn. Chiếc mũi của chúng trông giống như một chiếc vòi voi nhỏ.

Loài moóc cần chiếc ngà dài của mình để đào bới và tìm những động vật thân mềm dưới đáy biển.

Cá voi con

Phôi thai

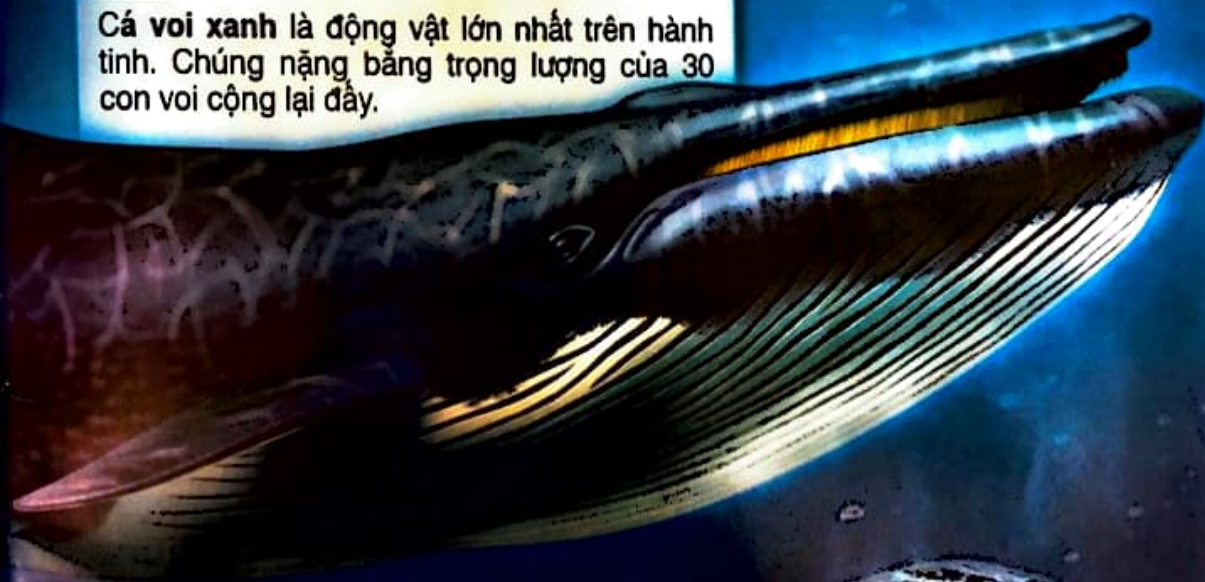

Cá voi trắng rất thích "hát" bé ẹ.

ĐỘNG VẬT NÀO LỚN NHẤT TRÊN THẾ GIỚI?

Cá voi xanh là động vật lớn nhất trên hành tinh. Chúng nặng bằng trọng lượng của 30 con voi cộng lại đây.

ĐỘNG VẬT NÀO CÓ CHIẾC RĂNG DÀI NHẤT?

Kỳ lân biển là động vật có chiếc răng dài nhất. Răng hàm trên của chúng được gọi là răng nanh, dài 3 mét cơ đấy!

Một triệu
câu hỏi
vì sao?

KHỦNG LONG

KHỦNG LONG LÀ LOÀI VẬT NHƯ THỂ NÀO?

Bé biết không, **khủng long** là loài bò sát cổ. Chúng xuất hiện trên Trái Đất khoảng 220 triệu năm trước đây.

Cá có vây cổ đại

Vây

Loài lưỡng cư cổ đại tiến hóa từ loài cá có vây.

Loài lưỡng cư cổ đại

Vây với xương cổ tay

AI LÀ TỔ TIÊN CỦA LOÀI KHỦNG LONG?

Các nhà khoa học cho rằng, **khủng long** tiến hóa từ động vật lưỡng cư (là những động vật vừa sống được dưới nước, vừa sống được trên cạn).

Thần lằn cổ đại

Chi

LOÀI KHỦNG LONG ĐẦU TIÊN TÊN LÀ GÌ?

Loài khủng long cổ nhất có tên **Staurikosaurus**. Đó là một loài ăn thịt chạy bằng hai chân.

Staurikosaurus

Sơ lược địa
pangea

VÀO THỜI CỔ ĐẠI CỦA NHỮNG CHỦ KHÙNG LONG, HÀNH TINH CỦA CHÚNG TA NHƯ THẾ NÀO?

Khi khủng long xuất hiện, trên Trái đất chỉ có một lục địa gọi là **Pangea**. Lục địa này được bao bọc xung quanh bởi các đại dương.

Massospondylus là một trong những loài khủng long ăn cỏ khổng lồ nhất được biết đến.

Massospondylus

KHI HẬU KHI ĐÓ RA SAO NHI?

Vào thời đại của khủng long, Trái Đất có khí hậu nóng ẩm bé ẹ. Thậm chí ngay cả ở các vùng bắc cực cũng ẩm áp nữa cơ.

Eudimorphodon

Eudimorphodon là một loài thằn lằn nhỏ biết bay.

KHÙNG LONG TUYỆT CHÙNG KHI NÀO?

Bé biết không, hầu hết các nhà khoa học tin rằng, khủng long đã tuyệt chủng **65 triệu năm** trước do một thiên thạch khổng lồ rơi xuống Trái Đất.

Ở thời đại khủng long, Trái Đất được bao phủ bởi những cây dương xỉ và cây mè khổng lồ. Chúng có hình dáng gần giống với cây cọ ngày nay.

TRƯỜNG MẦM HỌC NGUYỄN VĂN
THƯ VIỆN
01402

LOÀI KHÙNG LONG NÀO CÓ NHỮNG MÓNG VƯỢT KHÙNG KHIẾP?

Khủng long **Deinonychus** có bộ móng vuốt dài và sắc ở chân sau, trông rất đáng sợ.

Tenontosaurus

Khủng long **Deinonychus** đi săn theo đàn. Chúng có thể tấn công cả một con khủng long ăn cỏ lớn.

Một trong những vuốt ở chân sau của khủng long **Deinonychus** đặc biệt lớn và nhọn.

Deinonychus

TẠI SAO COELOPHYSIS CÓ THỂ CHẠY NHANH?

Những con khủng long nhỏ, gọi là **Coelophysis** có thể chạy rất nhanh nhờ có bộ xương nhẹ đấy bé ạ!

LOÀI KHÙNG LONG ĂN THỊT NÀO CÓ CÁI MIỆNG LỚN NHẤT?

Loài **Carcharodontosaurus** khổng lồ có cái miệng lớn với những chiếc răng sắc nhọn. Đây chính là loài khủng long ăn thịt lớn nhất đấy bé ạ!

Carcharodontosaurus

KHÙNG LONG ĂN THỊT CÓ HÌNH DÁNG NHƯ THỂ NÀO?

Khùng long ăn thịt di chuyển trên hai chân và có răng sắc.

Loài **Tyrannosaurus** có thể dễ dàng giết chết bất kì con mồi nào nhờ hàm răng sắc nhọn của chúng.

Hàm răng nhọn

Tyrannosaurus

LOÀI KHÙNG LONG NÀO KHÁT MÁU NHẤT?

Tyrannosaurus Rex là loài khủng long ăn thịt hung dữ nhất. Nó nặng hơn một con voi và chiều dài mỗi bước chân của nó xấp xỉ 3,8 mét cơ đấy!

Coelophysis

Baryonyx

KHÙNG LONG BẮT CÁ NHƯ THỂ NÀO?

Khùng long **Baryonyx** dùng bộ hàm dài của mình để đớp gọn con mồi.

KHỦNG LONG ĂN CÂY CỎ TRÔNG NHƯ THỂ NÀO?

Nhiều loài khủng long ăn cây cỏ có cơ thể rất lớn. Chúng di chuyển bằng bốn chân và có cổ rất dài để có thể với tới những chiếc lá trên cành cây cao.

Malasaura

LOÀI KHỦNG LONG NÀO CHĂM CON CẦN THẬN NHẤT?

Khủng long cái **Malasaura** là những con khủng long chăm con cần thận nhất đấy bé ạ. Chúng đặt những chiếc tổ gần nhau và thay nhau trông chừng trứng.

LOÀI KHỦNG LONG NÀO SỐNG THÀNH BẦY ĐÀN LỚN?

Đó là khủng long **Iguanodons** đấy bé ạ. Chúng di chuyển chậm và ăn lá của những cây dương xỉ nhỏ.

Psittacosaurus

TẠI SAO KHỦNG LONG PSITTACOSAURUS LẠI CẦN CÓ MỎ NHÌ?

Vì mỏ sẽ giúp **Psittacosaurus** ăn được phần thân cứng của cây dây.

Iguanodons

Chiếc cổ dài giúp chúng với được những chiếc lá trên ngọn cây cao.

Não khủng long Brachiosaurus rất nhỏ.

Hàm răng giúp chúng nhai được những cành cây cứng.

LOÀI BRACHIOSAURUS CAO LỚN NHƯ THẾ NÀO?

Khủng long Brachiosaurus cao bằng tòa nhà bốn tầng và nặng bằng trọng lượng của 12 con voi cơ đấy, chúng thật cao lớn bé nhi!

Chiếc đuôi khỏe sẽ bảo vệ chúng khỏi những loài ăn thịt và duy trì sự cân bằng khi di chuyển.

Brachiosaurus

LOÀI KHỦNG LONG ĂN CỎ NÀO NHỎ NHẤT?

Lesothosaurus là loài khủng long ăn cỏ nhỏ nhất. Chúng chỉ nhỏ bằng một con thằn lằn thôi.

Lesothosaurus

KHỦNG LONG NÀO CÓ HÌNH DÁNG KÌ LẠ NHẤT?

Tất cả các loài khủng long đều là những động vật kì dị. Một vài loài thì có sừng, một số loài khác thì có gai nhọn trên mình và những lớp bảo vệ chắc chắn khác.

Khi Steogosaurus muốn hạ nhiệt, chúng sẽ quay vảy về hướng nhận ánh nắng mặt trời.

Stegosaurus

TẠI SAO KHỦNG LONG STEGOSAURUS CÓ NHỮNG VẢY LỚN TRÊN LƯNG?

Những chiếc vảy trên lưng của Stegosaurus hoạt động như những tấm pin năng lượng mặt trời, giúp thu nhiệt từ mặt trời để giữ ấm cho cơ thể khủng long.

Pachycephalosaurus

LOÀI KHỦNG LONG PACHYCEPHALOSAURUS HÚC NHAU NHƯ THẾ NÀO?

Khủng long Pachycephalosaurus lao về phía đối phương và húc trán vào nhau. Những con khủng long này có xương sọ rất dày và khỏe bẻ ạ.

Ankylosaurus

LOÀI KHỦNG LONG NÀO CÓ ÁO GIÁP BẢO VỆ?

Cơ thể của loài Ankylosaurus được bao phủ bởi một lớp bảo vệ dày với nhiều gai nhọn. Đuôi của chúng có một phần xương lồi ra trông như một cái chùy.

**LOÀI PARASAUROLOPHUS SỬ DỤNG
NHỮNG CHIẾC SỪNG DÀI CỦA CHÚNG
ĐỂ LÀM GÌ NHÌ?**

Khủng long Parasaurolaphus sử dụng chiếc sừng dài và nhọn của chúng để tạo ra âm thanh to và vang.

Parasaurolaphus

Saurolaphus

Lambeosaurus

Corythosaurus

Nhiều loài khủng long có những **chiếc sừng** ngộ nghĩnh trên đầu, bé đã thấy chưa nhỉ?

Triceratops

**LOÀI TRICERATOPSES
BẢO VỆ CON MÌNH
NHƯ THẾ NÀO?**

Khủng long **Triceratopses** đứng thành một vòng tròn khép kín xung quanh những con non để bảo vệ chúng khỏi những con khủng long ăn thịt.

Loài **Triceratops** có ba chiếc sừng, một chiếc ở trên mũi và hai chiếc còn lại ở phía trên mắt.

PTEROSAURS LÀ LOÀI ĐỘNG VẬT GÌ?

Pterosaurs là loài thần lằn bay sống cùng thời đại với khủng long.

LOÀI RHAMPHORHYNCHUS SỬ DỤNG CHIẾC ĐUÔI DÀI CỦA MÌNH NHƯ THỂ NÀO?

Loài Rhamphorhynchus sử dụng chiếc đuôi dài của nó như một chiếc bánh lái trong quá trình bay.

Miếng dẹt ở phần cuối đuôi khủng long Rhamphorhynchus được tạo thành từ sự kết hợp của nhiều đoạn xương.

Rhamphorhynchus

Cánh của loài thần lằn bay Pterosaurs trông giống như cánh dơi.

Pterodaustro

Loài Pterodaustro dùng hàm răng dưới giống như chiếc lược để lọc nước và giữ con mồi lại trong miệng.

LOÀI THẦN LẦN BAY NÀO CÓ NHIỀU RĂNG NHẤT?

Miệng của loài Pterodaustro có rất nhiều răng dài và mỏng.

Phần mọc
dài trên đầu

LOÀI PTERANODONS BAY NHƯ THẾ NÀO?

Loài **Pteranodons** dang đôi cánh da của nó và bay lượn trên không trong hàng giờ đồng hồ đầy bé ọ.

Pteranodon

LOÀI THẦN LẦN BAY NÀO LỚN NHẤT?

Quetzalcoatlus là loài động vật lớn nhất trên bầu trời. Mỗi sải cánh của nó có chiều dài bằng một toa tàu hỏa cơ đấy.

Quetzalcoatlus

Anhanguera

Rất nhiều loài thần lần bay làm tổ trên các vách đá.

LOÀI THẦN LẦN BAY ANHANGUERA BẮT CÁ NHƯ THẾ NÀO?

Loài **Anhanguera** bay xuống sát mặt nước và khéo léo vồ lấy con cá bằng chiếc hàm dài của chúng.

Một triệu
câu hỏi
vì sao?

HÀNH TINH CỦA EM

HỆ MẶT TRỜI LÀ GÌ?

Hệ Mặt Trời là hệ hành tinh có Mặt Trời ở trung tâm và các hành tinh quay xung quanh nó đầy bé ạ.

Sao chổi là một khối băng khổng lồ lẫn với bụi và các khoáng chất.

Sao Hải Vương

CÓ BAO NHIÊU HÀNH TINH QUAY QUANH MẶT TRỜI?

Có 8 hành tinh quay xung quanh Mặt Trời, đó là: Sao Thủy, Sao Kim, Trái Đất, Sao Hỏa, Sao Mộc, Sao Thổ, Sao Thiên Vương và Sao Hải Vương.

Mặt Trăng

Sao Kim

Trái Đất

Sao Hỏa

CON NGƯỜI SỐNG Ở HÀNH TINH NÀO?

Con người chỉ sống trên **Trái Đất** thôi bé ạ, vì những hành tinh khác không có khí ôxy và nước. Những hành tinh đó lại quá nóng hoặc quá lạnh nên con người không thể sống ở đó được.

VÌ SAO SAO HỎA ĐƯỢC GỌI LÀ HÀNH TINH ĐỎ?

Bởi vì **Sao Hỏa** được bao phủ bởi một lớp bụi đỏ, bé ạ!

Chòm Tiểu Hùng Tinh

Chòm Đại Hùng Tinh

Hình ảnh do các ngôi sao tạo nên được gọi là các **chòm sao**.

Sao Thiên Lang sáng hơn nhiều so với những ngôi sao khác đây, bé có biết không?

Sao Thổ

Sao Thiên Vương

MẶT TRỜI LÀ GÌ?

Mặt Trời là ngôi sao tỏa ra rất nhiều ánh sáng và nhiệt đây bé ạ!

Sao Thổ có những vành đai lớn và rất đẹp.

Sao Thủy

Sao Thủy là hành tinh nhỏ nhất trong hệ Mặt Trời.

Sao Mộc là hành tinh lớn nhất trong hệ Mặt Trời.

Mặt Trời

Vành đai tiểu hành tinh

Hành tinh lùn Ceres

Sao Mộc

CON NGƯỜI KHÔNG THỂ ĐẶT CHÂN LÊN NHỮNG HÀNH TINH NÀO?

Chúng ta không thể đặt chân lên **Sao Mộc, Sao Thổ, Sao Thiên Vương** và **Sao Hải Vương**, vì những hành tinh này thực ra là những quả cầu khí khổng lồ, nên không có mặt phẳng chắc chắn.

Sao Thiên Lang

TẠI SAO LẠI CÓ NGÀY VÀ ĐÊM?

Trái Đất của chúng ta tự quay quanh trục của nó. Nửa cầu của Trái Đất quay về phía Mặt Trời chính là ban ngày, còn nửa kia không được Mặt Trời chiếu sáng sẽ là ban đêm.

Mặt Trời

Thật ra, tia mặt trời có rất nhiều màu sắc bé ạ. Nó có đủ bảy sắc cầu vồng đấy.

TẠI SAO CHÚNG TA CÓ THỂ ĐỨNG TRÊN TRÁI ĐẤT NHÌ?

Chúng ta có thể đứng trên Trái Đất là nhờ có trọng lực đấy bé ạ.

Khoảng 70% diện tích bề mặt Trái Đất được các đại dương bao phủ.

Xích đạo là nơi nóng nhất trên Trái Đất

Nam Cực còn lạnh hơn cả Bắc Cực đấy bé ạ!

Nam Cực

Bầu khí quyển

BẦU KHÍ QUYỂN LÀ GÌ?

Bầu khí quyển là một lớp chất khí bao quanh Trái Đất, trong đó có chứa nhiều khí ôxy mà chúng ta hít thở hàng ngày.

BẮC CỰC LÀ GÌ NHÌ?

Bắc Cực là điểm tận cùng về phía Bắc của Trái Đất. Ở đó rất lạnh bé ạ.

Bắc Cực

Trục Trái Đất

Vệ tinh nhân tạo là những chiếc máy bay nhỏ xíu mà con người phóng lên từ Trái Đất. Chúng ta có thể sử dụng **vệ tinh nhân tạo** để tìm hiểu về thời tiết.

CÁC NGÔI SAO CÓ THỂ RƠI TỪ TRÊN BẦU TRỜI XUỐNG KHÔNG?

Các ngôi sao không thể rơi xuống đâu bé ạ. Chỉ có **sao băng**, là những thiên thạch lóe sáng trong bầu khí quyển của Trái Đất, nên trông chúng như những ngôi sao đang rơi từ trên bầu trời xuống vậy.

NHỮNG VẾT ĐEN TRÊN MẶT TRĂNG LÀ GÌ VẬY?

Những vết đen trên Mặt Trăng mà chúng ta thường nhìn thấy từ Trái Đất chính là những cái **hố** bé ạ. Nhưng trong các hố này không có nước đâu bé nhé!

Trên **Mặt Trăng** không có khí ôxy. Vì thế, các nhà du hành vũ trụ phải mang theo bình khí ôxy mỗi khi lên thám hiểm Mặt Trăng đấy, bé nhớ chưa nào?

Trọng lực trên Mặt Trăng chỉ **nhỏ bằng 1/6** trọng lực ở Trái Đất. Vì thế, nếu đứng trên Mặt Trăng chúng ta có thể nhảy lên rất cao đấy!

Lõi trong

Quyển Manti

Lớp vỏ

THỜI TIẾT LÀ GÌ NHỈ?

Thời tiết chính là trạng thái của bầu khí quyển trên Trái Đất của chúng ta. Có nhiều kiểu thời tiết khác nhau như mưa, nắng, nóng, lạnh...

Trong một trận bão, các đám mây đen bị dồn lại với nhau. Chúng va chạm vào nhau và phóng ra một luồng điện gọi là sét.

CÁC ĐÁM MÂY CÓ CHỮA NHỮNG GÌ?

Trong các đám mây có rất nhiều những giọt nước nhỏ do hơi nước bốc lên và tụ lại mà thành.

Mùa xuân, các loài cây và hoa nhô lên khỏi mặt đất đã tan băng.

TẠI SAO LẠI CÓ CẦU VỒNG NHỈ?

Khi một tia nắng mặt trời xuyên qua những hạt nước mưa, nó bị tán sắc thành bảy màu sắc khác nhau và tạo thành cầu vồng mà chúng ta vẫn thường nhìn thấy đấy bé ạ.

Các đám mây xuất hiện ở những độ cao khác nhau. Những đám mây ở dưới thấp thường dày và nặng hơn những đám mây ở trên cao đấy bé ạ!

TẠI SAO MÙA ĐÔNG Ồ NHIỀU NƯỚC LẠI CÓ TUYẾT RƠI?

Mùa đông, thời tiết ở một số nước vô cùng lạnh giá, nên những giọt nước li ti trong các đám mây bị đóng băng và tạo thành những tinh thể nước ở dạng rắn gọi là bông tuyết.

Bông giá được tạo thành từ những tinh thể nước đóng băng trên các cành cây và cả những bề mặt lạnh nữa bé ạ.

GIÓ ĐI, GIÓ TỪ ĐÂU TỚI?

Gió được hình thành từ sự chuyển động của không khí: không khí nóng thì đi lên còn không khí lạnh thì đi xuống.

NHỮNG CƠN MƯA TỪ ĐÂU TỚI?

Khi gặp không khí lạnh, hơi nước trong các đám mây tụ lại với nhau tạo thành những giọt nước. Những giọt nước đó lại rơi xuống tạo thành mưa.

Sương mù là một dạng khác của mây. Sương mù bay lơ lửng trên mặt đất.

Mùa thu thường đến vào khoảng tháng 10. Khi đó, lá cây chuyển sang màu vàng, màu đỏ và rụng xuống đất.

KHÍ HẬU LÀ GÌ?

Khí hậu là tổng thể các điều kiện thời tiết ở một khu vực nào đó trên Trái Đất đây bé ạ. Ở những nơi khác nhau trên hành tinh chúng ta thì có các kiểu khí hậu khác nhau.

Sa mạc

NƠI NÀO NÓNG VÀ KHÔ HẠN NHẤT TRÊN TRÁI ĐẤT NHÌ?

Các sa mạc là nơi nóng và khô hạn nhất trên Trái Đất của chúng mình bé ạ. Ở đó, vài năm mới có một cơn mưa cơ đấy.

Đụn cát là những đồi cát trên sa mạc.

Chuột nhảy

Lạc đà

Đà điểu

Cú tí hon

Kỳ nhông đầu cóc

Nhện lông

Rừng nhiệt đới

NHỮNG NƠI NÀO HAY CÓ MƯA NHẤT

Bé biết không, ở những khu rừng nhiệt đới hầu như ngày nào cũng có mưa đấy.

Vẹt mào

Chim tu căng

Hổ

Những khu rừng nhiệt đới rậm rạp còn được gọi là rừng mưa nhiệt đới đây bé ạ.

Trăn

Cá sấu

Công

Khỉ đột

Rừng

HỆ ĐỘNG VẬT LÀ GÌ?

Hệ động vật là tập hợp của tất cả các loài động vật cùng sinh sống trên Trái Đất của chúng ta: từ những con sâu nhỏ xíu đến những con cá voi khổng lồ đầy bể ạ. Mỗi loài động vật lại quen sống ở một kiểu khí hậu khác nhau.

Nai sừng tấm

Chó sói

Lợn lòi

Thỏ rừng

Cáo

Giun đất đào những cái hang thật dài. Chúng xới đất và giúp cho đất có thể "thở".

Chuột chũi

TẠI SAO THỰC VẬT LẠI CẦN ĐẤT?

Bởi vì hầu hết thực vật đều mọc lên từ đất. Chúng sinh trưởng trên Trái Đất của chúng ta và tạo thành hệ thực vật.

Các vùng cực

NƠI NÀO LẠNH NHẤT TRÊN TRÁI ĐẤT NHÌ?

Nam Cực thuộc châu Nam Cực là nơi lạnh nhất trên Trái Đất đấy bé ạ.

Hải âu lớn

Chim cốc

Chim cánh cụt

Hải cẩu

Voi biển

Sư tử biển

Sư tử biển sống ở cả Nam Cực và Bắc Cực.

Hầu hết bề mặt châu Nam Cực bị bao phủ bởi lớp tuyết và băng rất dày.

NHỮNG NGỌN NÚI HÌNH THÀNH NHƯ THẾ NÀO NHÌ?

Lớp vỏ Trái Đất vận động liên tục. Khi vỏ Trái Đất được nâng lên cao, nó tạo ra những ngọn núi.

Thác nước chính là những dòng nước chảy thẳng từ vách núi cao dựng đứng xuống đáy bể ạ.

CÁT TỪ Đâu RA NHÌ?

Gió và mưa đã mài mòn những ngọn núi trong rất nhiều năm, biến chúng thành vô số những hạt nhỏ và cứng gọi là cát.

SUỐI NƯỚC NÓNG LÀ GÌ NHÌ?

Suối nước nóng là một chiếc vòi phun nước nóng có thể phun dòng nước nóng từ trong lòng đất lên mặt đất.

Cát lún rất nguy hiểm, vì đó là hỗn hợp cát và đất sét ướt nước. Nó có thể kéo con người thật xuống đó.

Than đá

Quặng

Muối

Dầu mỏ

Đá granit

KHOÁNG VẬT LÀ GÌ VẬY BÉ?

Dầu mỏ, khí ga, than đá, đá quý đều là những khoáng vật đấy bé ạ. Con người đào chúng lên từ vỏ Trái Đất.

Những ngọn núi cao bị bao phủ bởi những đám mây đen. Những đám mây đen tạo thành những cơn mưa trút xuống sườn núi.

CÁC HANG ĐỘNG HÌNH THÀNH NHƯ THẾ NÀO?

Nước chính là người thợ tài ba tạo nên các hang động đầy bé ọ. Dòng nước chảy qua các núi đá, cuốn theo đất đá và tạo thành các đường mòn gọi là hang động.

Thạch nhũ

Măng đá

Đá "tụ" trên vòm các hang động gọi là **thạch nhũ** và "những ngọn nến" trên nền hang động gọi là **măng đá**.

Mạch nước ngầm

TUYẾT LỎ LÀ HIỆN TƯỢNG GÌ?

Những khối tuyết khổng lồ đổ ào ào từ trên núi cao xuống gây nên hiện tượng **tuyết lở**.

Núi lửa là ngọn núi phun ra dung nham nóng chảy. Khi dung nham chảy trên mặt đất, nó sẽ phá hủy mọi sự sống trên đường nó đi qua.

Dòng dung nham nóng bỏng không ngừng hoạt động dưới lòng đất. Thình thoảng, chúng phun trào lên mặt đất qua những khe nứt hẹp của vỏ Trái Đất.

ĐẠI DƯƠNG LÀ GÌ?

Đại dương là một khu vực rộng lớn chứa đầy nước. Các đại dương chiếm đến hơn 70% diện tích trên bề mặt Trái Đất. Nước ở đại dương có vị mặn.

Con moóc

Hải cẩu

Kì lân biển

Cá voi xanh là loài động vật lớn nhất trên Trái Đất của chúng ta đây, bé có biết không nhỉ?

Cá mập

BĂNG TRÔI HÌNH THÀNH NHƯ THẾ NÀO?

Một tảng băng trôi là tảng đá băng vỡ ra từ dòng sông băng ở ven biển và trôi đi khắp đại dương.

Dòng biển lạnh

Ở đại dương có các dòng biển nóng và dòng biển lạnh.

DƯỚI ĐÁY ĐẠI DƯƠNG CÓ NÚI KHÔNG NHÌ?

Có rất nhiều núi ở dưới đáy biển và đáy đại dương.

Hải quỳ là sinh vật ăn thịt.

Sứa

Cá đuôi điện

Cá hề

SÓNG THẦN ĐƯỢC HÌNH THÀNH NHƯ THẾ NÀO?

Sóng thần do động đất dưới lòng đại dương gây ra. Sóng thần có thể cao bằng một tòa nhà mười tầng đấy bé ạ!

Cá heo

SÓNG BIỂN HÌNH THÀNH THẾ NÀO?

Sóng biển do gió gây ra. Gió làm nước biển dao động, nhấp nhô lên xuống.

Rùa biển

Tôm kí cư

Cua

Cá nhà táng

Dòng biển nóng

Cá kiếm

Cá ngựa

CÁC CHÚ THỢ LẶN CÓ NHIỆM VỤ GÌ NHI?

Các chú thợ lặn đi thám hiểm những nơi sâu dưới đại dương. Đôi khi các chú ấy còn đi tìm kiếm những con tàu bị đắm nữa đấy.

Bạch tuộc

Cá vây chân (cá Angler)

San hô cũng là sinh vật ăn thịt đấy bé ạ.

Một triệu
câu hỏi
vì sao?

CƠ THỂ NGƯỜI

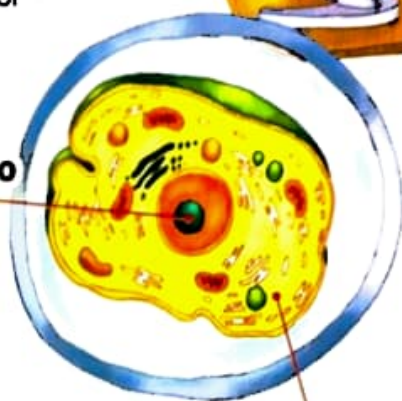
CƠ THỂ CHÚNG TA ĐƯỢC TỔ CHỨC NHƯ THỂ NÀO NHÌ?

Trong cơ thể chúng ta có một bộ xương, các cơ và các cơ quan khác nhau được cấu tạo từ hàng tỷ "viên gạch" gọi là tế bào.

Hầu hết tế bào trong cơ thể chúng ta đều bé nhỏ đến nỗi bé phải dùng kính hiển vi mới nhìn thấy chúng đấy!

Nhân tế bào

Tế bào chất

Xương sọ

Mô xương cứng

Ngực

Xương sườn

Đốt sống

Tủy xương

Xương xốp

Xương đùi là xương lớn nhất trong tất cả các xương.

CÁC CƠ CÓ NHIỆM VỤ GÌ?

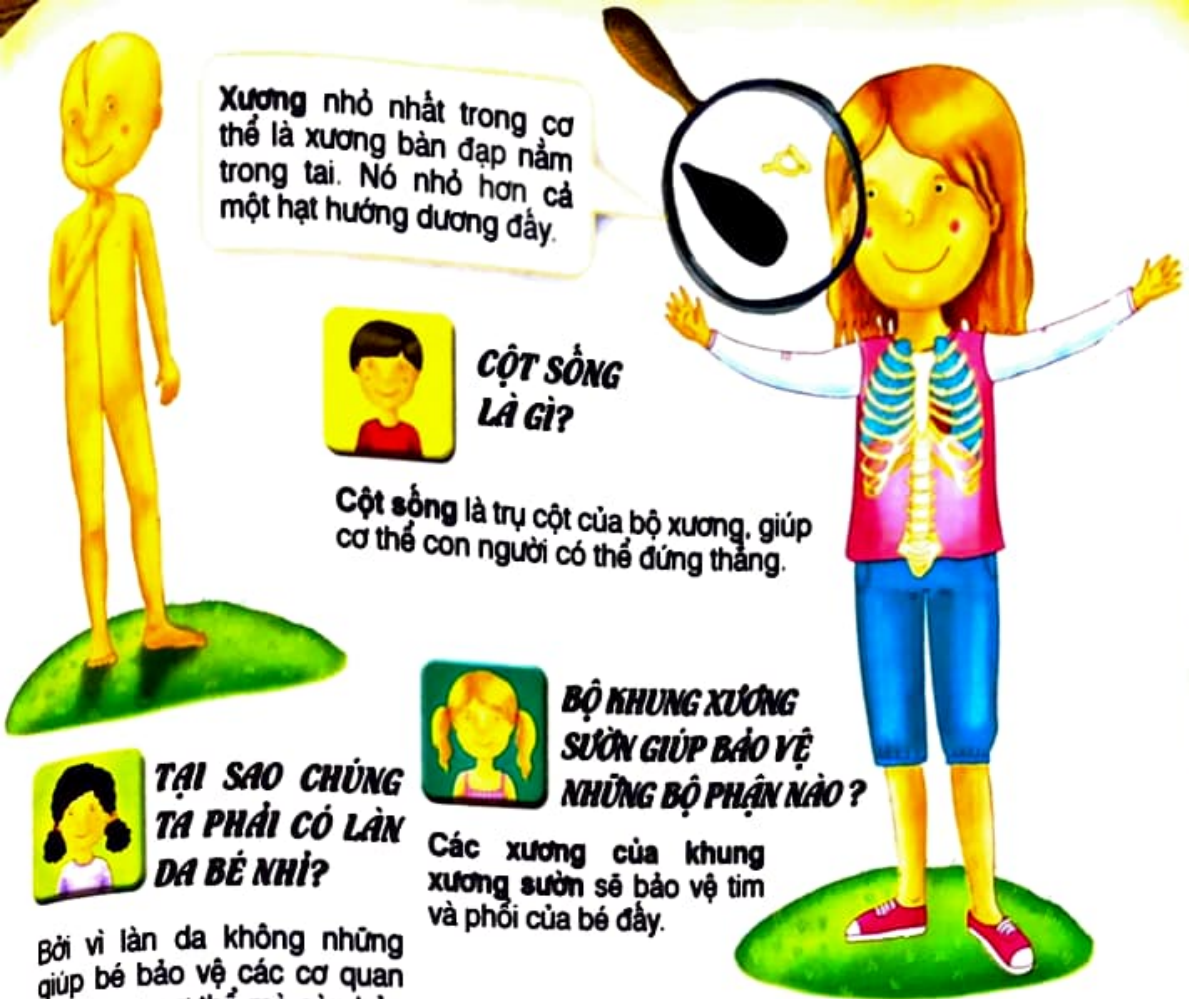
Nhiệm vụ của các cơ là giúp chúng ta cử động.

BỘ XƯƠNG LÀ GÌ?

Bộ xương là tất cả các xương trên người bé; nó đỡ toàn bộ cơ thể bé đấy!

Những "sợi dây" đặc biệt gọi là dây chằng sẽ nối các xương trong bộ xương của bé đấy. Các dây chằng này giúp các khớp chuyển động. Ví dụ, chúng có thể giúp bé co đầu gối khi bé đá bóng.

CỘT SỐNG LÀ GÌ?

Cột sống là trụ cột của bộ xương, giúp cơ thể con người có thể đứng thẳng.

BỘ KHUNG XƯƠNG SẼ GIÚP BẢO VỆ NHỮNG BỘ PHẬN NÀO?

Các xương của khung xương sườn sẽ bảo vệ tim và phổi của bé đấy.

TẠI SAO CHÚNG TA PHẢI CÓ LÀN DA BỀ NHÌ?

Bởi vì làn da không những giúp bé bảo vệ các cơ quan bên trong cơ thể mà còn bảo vệ bé khỏi bị thương và bệnh tật đấy.

Nếu chơi dưới nắng quá lâu, bé có thể bị say nắng đấy!

Các tia nắng mặt trời có thể tiêu diệt những vi trùng, vi khuẩn có hại trên da và cho bé thêm nhiều vitamin D để bé lớn lên đấy.

TẠI SAO TRÁI TIM LẠI ĐẬP NHÌ?

Trái tim làm việc như một chiếc bơm có tác dụng đẩy máu đi khắp cơ thể bé đấy. Vì thế nó tạo ra tiếng đập.

Trái tim người to bằng một nắm tay.

TẠI SAO MÁU CÓ MÀU ĐỎ?

Trong máu của chúng ta có những tế bào màu đỏ và tế bào màu trắng, nhưng số lượng tế bào màu đỏ nhiều hơn rất nhiều nên máu chúng ta có màu đỏ đấy.

NHỮNG TẾ BÀO NÀO BẢO VỆ BÉ?

Các tế bào máu trắng hay còn gọi là bạch cầu giúp bảo vệ cơ thể bé khỏi các vi trùng, vi khuẩn.

MÁU ĐI KHẮP CƠ THỂ NHƯ THỂ NÀO?

Máu từ tim đi qua các động mạch đến tất cả các mô và cơ quan sau đó qua các tĩnh mạch trở về tim.

Vi trùng,
vi khuẩn

Các tế bào máu di chuyển rất nhanh, chỉ mất 23 giây để chúng di chuyển qua toàn bộ cơ thể của bé!

Bạch cầu hay còn gọi là các tế bào máu trắng

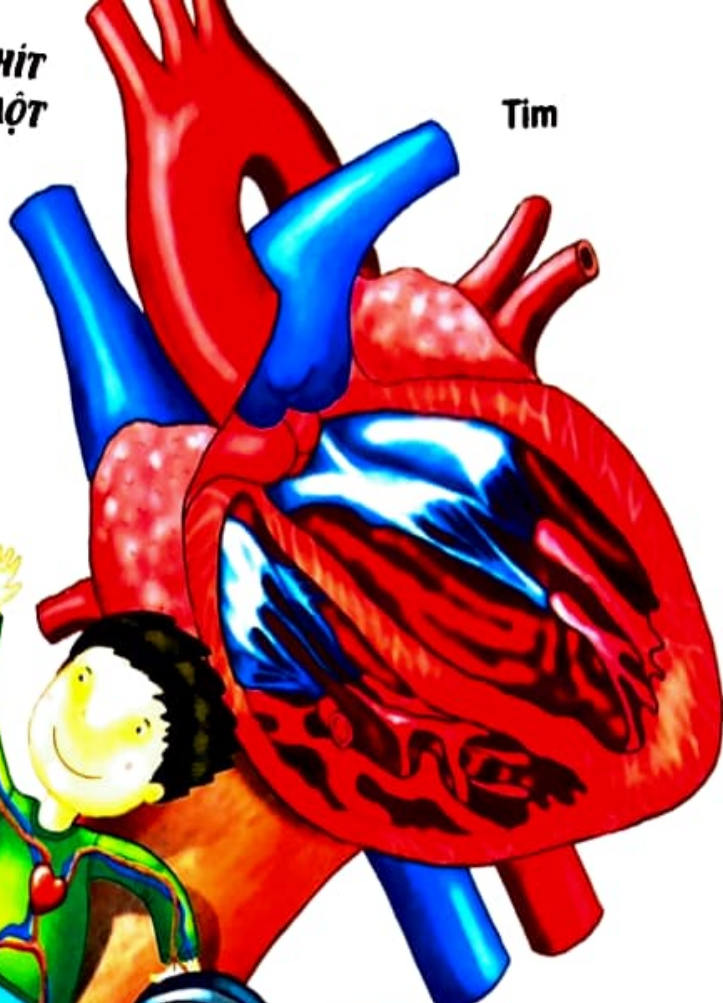

TẠI SAO BÉ CÓ THỂ HÍT THỞ VÀ MỖI NGÀY MỘT LỚN LÊN?

Các tế bào máu mang ôxy và chất dinh dưỡng đi khắp nơi trong cơ thể để giúp bé hít thở và lớn lên mỗi ngày đây.

Hồng cầu hay còn gọi là các tế bào máu đỏ

Tim

TẾ BÀO NÀO GIÚP BÉ ĐỖ ĐAU KHI BÉ BỊ THƯƠNG?

Nếu bé bị đau hay bị thương, các tiểu cầu sẽ mau chóng bao bọc lấy vết thương của bé, khiến bé cảm thấy đỡ đau.

Tiểu cầu

Khi bé chạy, trái tim bắt đầu đập nhanh và máu cũng di chuyển nhanh hơn.

Bé có biết làm thế nào để đo được nhịp đập của tim và biết được tim bé đang đập nhanh không? Đơn giản thôi, bé chỉ cần ấn vào các động mạch ở gần da là biết ngay mà.

TẠI SAO CHÚNG TA PHẢI ĂN?

Chúng ta phải ăn vì thức ăn cần cho chúng ta giống như xăng cần cho một chiếc ô tô. Thức ăn cung cấp cho con người những năng lượng cần thiết giúp chúng ta sống, phát triển và hoạt động.

NƯỚC BỌT CÓ TÁC DỤNG GÌ?

Nước bọt giúp con người nuốt và di chuyển thức ăn đã nhai vào dạ dày.

ĐIỀU GÌ XẢY RA Ở DẠ DÀY?

Dịch vị trong dạ dày giúp cơ thể tiêu hóa thức ăn và chuyển hóa chúng thành một nguồn năng lượng – **prôtêin, chất béo và cacbon hydrat** để giúp bé lớn lên mỗi ngày đây.

ĐIỀU GÌ XẢY RA Ở RUỘT?

Ruột là nơi chuyển chất dinh dưỡng vào máu. Phần còn lại của thức ăn rời khỏi cơ thể dưới dạng phân.

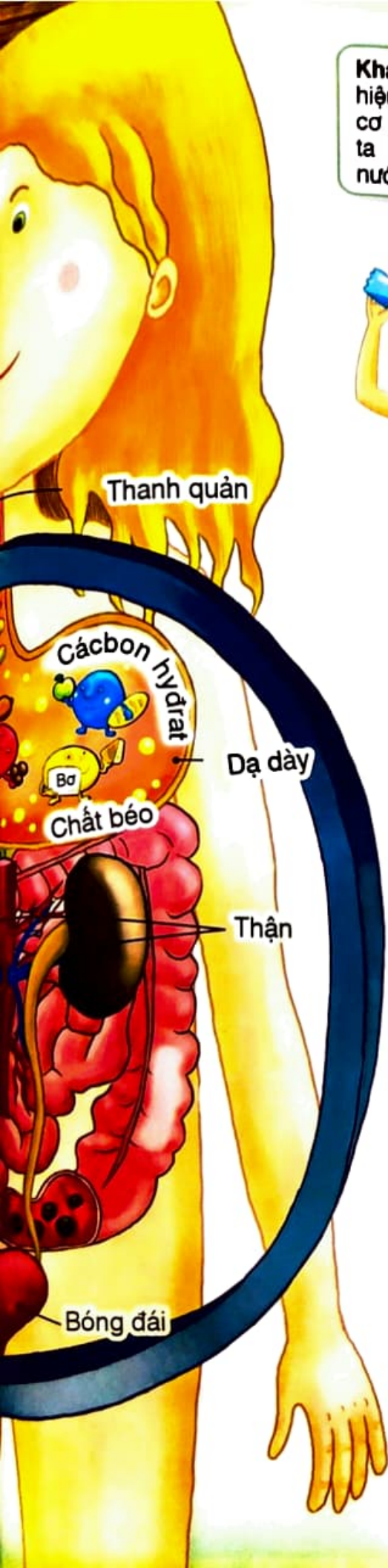
Những vi khuẩn có ích trong ruột sẽ chuyển hóa thức ăn thành các chất dinh dưỡng tốt cho cơ thể.

Ruột thừa là một đoạn ruột hẹp, gắn vào manh tràng.

Ruột thừa

Thận tiết ra nước tiểu, sau đó nước tiểu tích tụ dần vào bóng đái. Khi bóng đái chứa đầy nước tiểu, bé sẽ có cảm giác muốn đi vệ sinh.

Khát là dấu hiệu cho thấy cơ thể chúng ta đang cần nước.

Nước chiếm 60 - 70% trọng lượng cơ thể người.

Bé nhớ nhé, phải rửa tay với xà phòng để loại bỏ các vi khuẩn dính ở tay đây.

MỖI NGƯỜI CHÚNG TA CÓ BAO NHIÊU CHIẾC RĂNG?

Người trưởng thành có 32 chiếc răng. Khi mới sinh ra thì chúng ta chưa có răng. Chiếc răng đầu tiên xuất hiện khi chúng ta được khoảng 6 tháng tuổi.

TẠI SAO RĂNG SỮA LẠI RỤNG?

Răng sữa rụng vì răng sữa chỉ là răng tạm thời. Khi bé lên 6 tuổi, răng vĩnh viễn bắt đầu thay thế răng sữa.

Để có hàm răng khỏe mạnh, bé nhớ đánh răng hai lần mỗi ngày vào buổi sáng và buổi tối nhé!

BỘ NÃO CỦA CHÚNG TA LÀM VIỆC NHƯ THẾ NÀO?

Bộ não gửi tín hiệu qua các dây thần kinh đến tất cả các cơ và các cơ quan trong cơ thể.

Các sợi thần kinh có rất nhiều tế bào gọi là **neuron** thần kinh.

BỘ NÃO CHỨA NHỮNG GÌ ?

Trong não có hai bán cầu não được bảo vệ bởi xương sọ.

TỦY SỐNG ĐƯỢC GIẤU Ở ĐÂU?

Tủy sống nằm bên trong xương sống bé ạ.

CÁC DÂY THẦN KINH LÀM NHIỆM VỤ GÌ?

Dây thần kinh giống như những sợi dây mảnh, kết nối bộ não và tủy sống với phần còn lại của cơ thể bé đấy.

Nếu bán cầu não trái của bé lớn hơn bán cầu não phải, thì bé sẽ thuận tay phải.

Nếu bán cầu não phải của bé lớn hơn bán cầu não trái, thì bé sẽ thuận tay trái.

Bộ não ra lệnh cho cơ thể bé cử động và giúp bé cảm nhận được những cảm giác khác nhau.

Nhìn

Ném

Ngủ

Sờ

Buồn

Vui

Nghe

THẺ NÀO LÀ PHẢN XẠ BÈ NHÌ?

Phản xạ là phản ứng của chúng ta đối với một kích thích. Ví dụ, nhờ có phản xạ mà bé sẽ rút tay lại khi chạm phải một vật gì đó nóng hoặc sắc.

Tín hiệu từ não bộ lan truyền với tốc độ xấp xỉ 120 mét mỗi giây đấy!

Trong giấc mơ, bé có thể nhìn thấy những điều đã thực sự xảy ra với bé và những điều bé chưa bao giờ nhìn thấy.

KHI CHÚNG TA NGỦ THÌ BỘ NÃO LÀM GÌ NHÌ?

Khi bé ngủ, bộ não vẫn làm việc đấy. Nó điều khiển hoạt động của các cơ quan trong cơ thể.

Người mộng du là những người vừa đi trong khi vẫn đang ngủ.

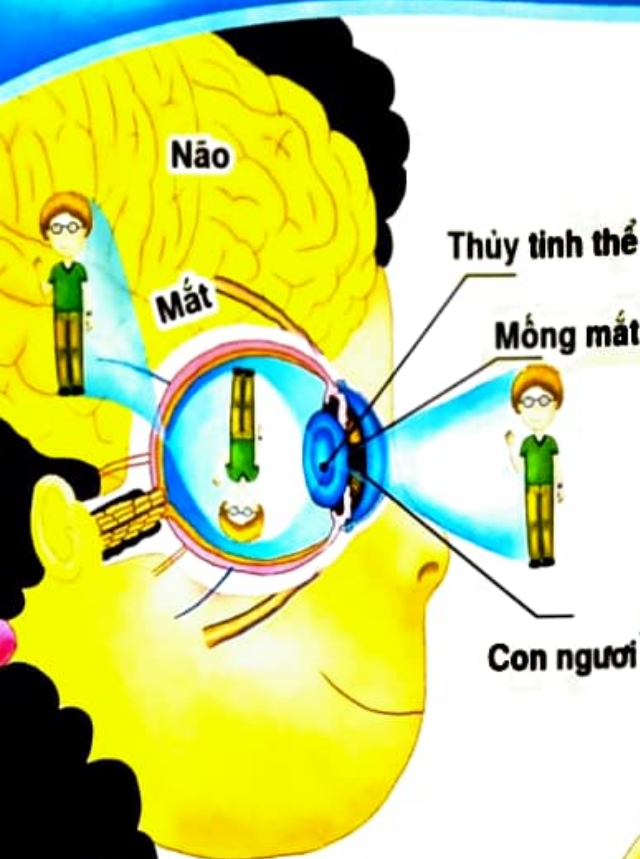

CƠ QUAN CẢM GIÁC LÀ GÌ NHÌ?

Cơ thể bé có năm cơ quan cảm giác là mắt, tai, mũi, lưỡi, và da. Nhờ có cơ quan cảm giác nên bé có thể cảm nhận được thế giới xung quanh đây.

Nếu thị lực của bé yếu đi, bác sĩ sẽ khuyên bé đeo một chiếc kính để hỗ trợ cho mắt đấy.

TẠI SAO CHÚNG TA NHÌN ĐƯỢC?

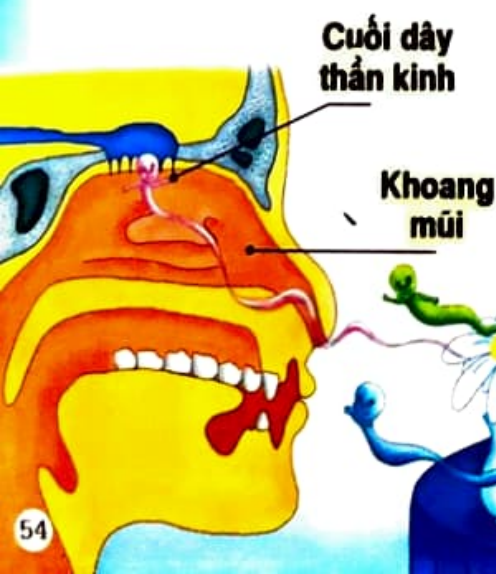
Chúng ta nhìn thấy được vì trong mắt của chúng ta có một bộ phận gọi là **thủy tinh thể**. Ánh sáng phản chiếu từ một vật sẽ được đưa vào **thủy tinh thể**, sau đó hình ảnh của vật đó sẽ được phân tích trong não bộ.

Con ngươi của mắt là một lỗ cho ánh sáng đi qua. Màu của **màng mắt** quyết định màu mắt của một người.

TẠI SAO CHÚNG TA NGHE ĐƯỢC?

Chúng ta nghe được là nhờ đôi tai đấy bé ạ. Đôi tai tiếp nhận các sóng âm rồi truyền lên bộ não.

TẠI SAO CHÚNG TA NGHE ĐƯỢC?

Các hạt nhỏ li ti mang mùi sẽ đi vào đầu dây thần kinh cảm nhận thông qua mũi và kích thích các dây thần kinh đó.

TẠI SAO CHÚNG TA PHÂN BIỆT ĐƯỢC CÁC VỊ?

Chúng ta phân biệt được các vị vì trên lưỡi của chúng ta có bộ phận cảm nhận mùi vị được gọi là gai vị giác. Các gai vị giác giúp ta phân biệt vị ngọt, mặn, chua, cay và đắng đầy bé ẹ.

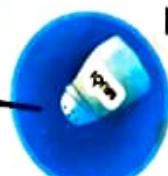
Phần cảm nhận
vị chua

Phần cảm nhận
vị ngọt

Phần cảm nhận
vị cay, đắng

Phần cảm nhận
vị mặn

CƠ QUAN XÚC GIÁC LÀ GÌ?

Nhờ có cơ quan xúc giác nên bé có thể cảm nhận được một vật như thế nào khi sờ vào nó.

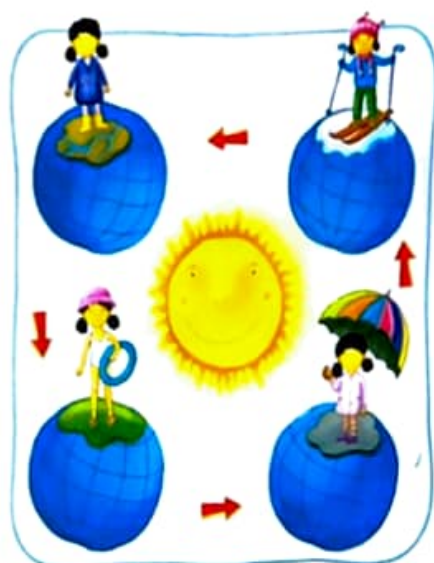
Dạ mỏng nhất nằm ở vùng mí mắt - chỉ dày khoảng 1mm.
Dạ dày nhất nằm ở vùng gót chân - dày tới khoảng 5mm cơ đấy.

Hình dạng của một sợi tóc phụ thuộc vào hình dạng của phần chân tóc nơi tóc mọc lên.

Mỗi người đều có vân tay khác nhau.

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT
44B Hàm Long - Hoàn Kiếm - Hà Nội

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng biên tập: **Đặng Thị Bích Ngân**

Biên tập: Vũ Thị Hương; Người dịch: Vân Anh

Trình bày: Hồng Mai - Hồng Nhã

Theo dõi in: Chu Quyền

In 2.000 cuốn khổ 19,5 x 29,5 cm

Số ĐKXB: **2319 - 2018/CXBIPH/09 - 49/MT.**

QĐXB số: **850/QĐ-NXBMT.**

Cấp ngày 6 tháng 7 năm 2018.

Tại Công ty TNHH In Bao Bì Hà Nội

Địa chỉ: Khu công nghiệp Quang Minh - Mê Linh - Hà Nội

In xong và nộp lưu chiểu Quý IV năm 2018.

Mã ISBN: 978-604-78-8232-8